

ÚRAD
VEREJNÉHO
ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ
REPUBLIKY

PRÁVNE PREDPISY V OBLASTI RADIČNEJ OCHRANY V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

Ing. Martina Dubníčková

MINULOSŤ - v termíne do 31.3.2018

ZRUŠENÉ

Zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Nariadenie vlády SR č. 345/2006 o základných bezpečnostných požiadavkách na ochranu zdravia pracovníkov a obyvateľov pred ionizujúcim žiarením

Nariadenie vlády SR č. 340/2006 Z. z. o ochrane zdravia osôb pred nepriaznivými účinkami ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení

Nariadenie vlády SR č. 346/2006 Z. z. o požiadavkách na zabezpečenie radiačnej ochrany externých pracovníkov vystavených riziku ionizujúceho žiarenia počas ich činnosti v kontrolovanom pásme

Nariadenie vlády SR č. 348/2006 Z. z. o požiadavkách na zabezpečené kontroly vysokoaktívnych žiaričov a opustených žiaričov

Vyhláška MZ SR č. 524/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o radiačnej monitorovacej sieti

Vyhláška MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia

Vyhláška MZ SR č. 545/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na zabezpečenie radiačnej ochrany pri činnostiach vedúcich k ožiareniu a činnostiach dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany

ZÁKON č. 87/2018 Z. z. O RADIAČNEJ OCHRANE

A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV

ZÁKON č. 87/2018 Z. z. O RADIAČNEJ OCHRANE

A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV

Smernica Rady 2013/59/Euratom z 5. decembra 2013, ktorou sa stanovujú základné bezpečnostné normy ochrany pred nebezpečenstvami vznikajúcimi v dôsledku ionizujúceho žiarenia, a ktorou sa zrušujú smernice 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom a 2003/122/Euratom

Transpozičný termín: 6. február 2018

Uznesenie vlády SR č. 151/2014; gestor transpozície: MZ SR, spolugestori: MPSVR SR, ÚJD SR

Smernica Rady 2013/51/Euratom z 22. októbra 2013, ktorou sa stanovujú požiadavky na ochranu zdravia obyvateľstva vzhľadom na rádioaktívne látky obsiahnuté vo vode určenej na ľudskú spotrebu

Transpozičný termín: 28. november 2015

Uznesenie vlády SR č. 151/2014; gestor transpozície: MZ SR

✓ zjednotenie problematiky radiačnej ochrany do jedného právneho predpisu

ZÁKON č. 87/2018 Z. z. O RADIAČNEJ OCHRANE

A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV

VPK: dňa 28.4.2017 – 5.5.2017; rozporové konania so sekciou financovania a so sekciou zdravia, (sekcia financovania – uznali odôvodnenie vysokých finančných nákladov v súvislosti s prijatím zákona o radiačnej ochrane, no MZ SR nemá k dispozícii uvedené množstvo financií, preto bol materiál predložený do GP ministra s rozporom; sekcia zdravia – pripomienky boli vyriešené)

PPK: dňa 28.4.2017; dňa 7.6.2017 bol zákon znova zaslaný na PPK na skrátené legislatívne posúdenie. Pripomienky zapracované

GP ministra zdravotníctva: dňa 7.6.2017 – predložený návrh zákona bol schválený, finančný rozpor nevyriešený

MPK: dňa 20.7.2017 – 9.8.2017 (pripomienky 843/167), v dňoch od 15.8.2017 do 23.8.2017 rozporové konania na MZ SR; finančný rozpor neodstránený

HaSR SR: dňa 14.8.2017; návrh zákona bol do HaSR SR predložený ešte pred ukončením MPK (rozhodnutie ministra zdravotníctva)

Termín predloženia návrhu zákona do vlády (podľa plánu legislatívnych úloh vlády SR): dňa 30.6.2017

Žiadosť o zmenu termínu na predloženie do vlády: schválený termín 31.8.2017

LRV SR: dňa 12.9.2017 a opakovane 19.9.2017

Vláda SR: dňa 31.8.2017 a opakovane 20.9.2017 (po LRV SR); minister zdravotníctva materiál stiahol z rokovania

Rokovanie vlády SR: návrh zákona schválený dňa 8.11.2017 uznesením vlády SR č. 517/2017

ZÁKON č. 87/2018 Z. z. O RADIAČNEJ OCHRANE

A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV

NR SR: v priebehu mesiaca január 2018 bol prerokovaný vo výboroch a dňa 31.1.2018 bol schválený v gestorskom výbore.

Návrh zákona bol zaradení do programu 26. schôdze NR SR ako 26 bod a dňa 6.2.2018 bol schválený poslancami NR SR.

Prezident SR vrátil návrh zákona na prerokovanie do NR SR: Dôvod – „prílepok“ rieši poplatok na urgentnom príjme v nemocnici pre tehotné ženy, zmiernuje podmienky preplácania liekov na výnimky z verejného zdravotného poistenia aj uloženie pokút za nepripojenie sa do elektronického zdravotníctva a zároveň upravuje podmienky pri vykonávaní obhliadok mŕtvych tiel. Prezidentovi SR prekážala najmä časť obhliadok mŕtvych tiel , mal pochybnosti o súlade zákona s Ústavou SR, ustanovenie navrhol vypustiť.

Návrh zákona bol opätovne zaradení do programu 28. schôdze NR SR ako 2 bod a dňa 13.3.2018 bol schválený poslancami NR SR (83 poslancov).

Vykonávacie predpisy (počet:7) boli vo vnútrorezortnom pripomienkovom konaní, na GP ministra zdravotníctva a v medzirezortnom pripomienkovom konaní v dňoch 26. januára 2018 až 15. februára 2018. Dňa 5.3.2018 budú návrhy vyhlášok predložené na rokovanie Stálej pracovnej komisie Legislatívnej rady vlády Slovenskej republiky pre správne právo pri Ministerstve vnútra Slovenskej republiky. Rokovanie komisie: 12.3.2018 a 19.3.2018 – schválené a zaslané do zbierky zákonov.

Korektúry.

Účinnosť zákona a vykonávacích predpisov je termín 1.4.2018.

Transpozičný termín sa nesplnil

ZÁKON č. 87/2018 Z. z. O RADIAČNEJ OCHRANE

A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV

Rozsah právnych úprav:

XV článkov ↔ § 165 ↔ 15 príloh

5 vyhlášok MZ SR, 1 opatrenie MZ SR, 2 novely vyhlášok MZ SR

Vykonávacie predpisy:

Vyhláška MZ SR č. 99/2018 Z. z. o zabezpečení radiačnej ochrany

Vyhláška MZ SR č. 101/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zabezpečení radiačnej ochrany pri vykonávaní lekárskeho ožiarenia

Vyhláška MZ SR č. 96/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o činnosti radiačnej monitorovacej siete

Vyhláška MZ SR č. 98/2018 Z. z. o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia

Vyhláška MZ SR č. 100/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na obmedzovanie ožiarenia z pitnej vody, z prírodnej minerálnej vody a z pramenitej vody

Opatrenie MZ SR č. 102/2018 Z. z., ktorým sa ustanovujú diagnostické referenčné úrovne pri lekárskom ožiarení

Novela: Vyhláška MZ SR č. 97/2018 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MZ SR č. 247/2017 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou

Novela: Vyhláška MZ SR č. 91/2018 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MZ SR č. 448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska

ZÁKON č. 87/2018 Z. z. O RADIAČNEJ OCHRANE

A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV

Čl. I

Prvá časť: ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

Druhá časť: ŠTÁTNA SPRÁVA V OBLASTI RADIAČNEJ OCHRANY

Tretia časť: SYSTÉM RADIAČNEJ OCHRANY. ZÁKLADNÉ PRINCÍPY A ZÁSADY RADIAČNEJ OCHRANY

Štvrtá časť: PODMIENKY NA VYKONÁVANIE ČINNOSTI VEDÚCEJ K OŽIARENIU A NA POSKYTOVANIE SLUŽBY DÔLEŽITEJ Z HĽADISKA RADIAČNEJ OCHRANY V PLÁNOVANÝCH SITUÁCIÁCH OŽIARENIA

Piata časť: POŽIADAVKY NA ZABEZPEČENIE RADIAČNEJ OCHRANY PRI VYKONÁVANÍ ČINNOSTI VEDÚCEJ K OŽIARENIU A POSKYTOVANÍ SLUŽBY DÔLEŽITEJ Z HĽADISKA RADIAČNEJ OCHRANY

Šiesta časť: RADIAČNÁ OCHRANA NA PRACOVISKU

Siedma časť: RÁDIOAKTÍVNY ODPAD

Ôsma časť: RADIAČNÁ UDALOSŤ

ZÁKON č. 87/2018 Z. z. O RADIAČNEJ OCHRANE

A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV

Čl. I

Deviata časť: OSOBITNÉ POŽIADAVKY NA PREPRAVU RÁDIOAKTÍVNEHO MATERIÁLU

Jedenásta časť: EVIDENCIA ZDROJOV IONIZUJÚCEHO ŽIARENIA

Dvanásta časť: LEKÁRSKE OŽIARENIE A NELEKÁRSKE OŽIARENIE

Trinásta časť: OŽIARENIE Z PRÍRODNÝCH ZDROJOV ŽIARENIA

Štrnásta časť: OCHRANA OBYVATEĽOV A ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA PRED OŽIARENÍM NÁSLEDKOM VYKONÁVANIA ČINNOSTI VEDÚCEJ K OŽIARENIU

Pätnásta časť: VÝKON ŠTÁTNEHO DOZORU

Šestnásta časť: SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

ZÁKON č. 87/2018 Z. z. O RADIAČNEJ OCHRANE

A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV

Novely zákonov (čl. II. – XIV.):

Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov

Zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov

Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov

Zákon č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov

Zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 579/2004 Z. z. o záchrannej zdravotnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 238/2006 Z. z. o Národnom jadrovom fonde na vyradovanie jadrových zariadení a na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi (zákon o jadrovom fonde) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 363/2011 Z. z. o rozsahu a podmienkach úhrady liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín na základe verejného zdravotného poistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

ZÁKON č. 87/2018 Z. z. O RADIAČNEJ OCHRANE

A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV

Cieľom zákona je zosúladienie právnych predpisov Slovenskej republiky so štandardami v Európskom regióne v oblasti radiačnej ochrany. Využívanie ionizujúceho žiarenia má vzrastajúci trend v oblasti verejnej, hospodárskej aj komerčnej a návrh zákona upravuje jeho správne využitie.

Zákon upravuje činnosti už zavedené v praxi a zároveň ustanovuje nové povinnosti pri výkone štátnej správy v oblasti radiačnej ochrany, podmienky vykonávania činnosti vedúcej k ožiareniu v plánovanej situácii ožiarenia, existujúcej situácii ožiarenia a núdzovej situácii ožiarenia.

Zákona upravuje nový prístup k regulácii a kontrole používania rôznych druhov zdrojov ionizujúceho žiarenia a poskytovania služieb v oblasti radiačnej ochrany. Pri regulácii sa v návrhu zákona uplatňuje odstupňovaný prístup k zdrojom ionizujúceho žiarenia a činnostiam vedúcim k ožiareniu v závislosti od výšky možného rizika ožiarenia a možnej zdravotnej ujmy pracovníkov alebo obyvateľov, ktorú daný zdroj žiarenia alebo vykonávaná činnosť predstavuje pri bežnej činnosti alebo pri vzniku mimoriadnej radiačnej situácie.

Vykonávanie činností vedúcich k ožiareniu a poskytovanie služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany sa vzhľadom na výšku možného radiačného rizika rozdeľujú na činnosti a služby, ktoré sú vyňaté spod pôsobnosti návrhu zákona, činnosti podliehajúce oznamovacej povinnosti, činnosti a služby podliehajúce registrácii a činnosti a služby, na vykonávanie ktorých je potrebné povolenie orgánu štátnej správy v oblasti radiačnej ochrany

ZÁKON č. 87/2018 Z. z. O RADIAČNEJ OCHRANE

A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV

Návrh zákona upravuje

- ✓ výkon štátnej správy v oblasti radiačnej ochrany,
- ✓ podmienky vykonávania činnosti vedúcej k ožiareniu a činnosti poskytovania služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany v prostredí s prírodnými zdrojmi žiarenia,
- ✓ požiadavky na nakladanie s rádioaktívnymi látkami, inštitucionálnymi rádioaktívnymi odpadmi a rádioaktívnymi odpadmi neznámeho pôvodu,
- ✓ ochranu pracovníkov a obyvateľov pred ožiarением radónom vo vnútornom ovzduší budov, vonkajším ožiarением zo stavebných materiálov a pretrvávajúcim ožiarением, ktoré je dôsledkom núdzovej situácie alebo dôsledkom ľudskej činnosti v minulosti,
- ✓ zaistenie bezpečnosti rádioaktívneho žiariča,
- ✓ pripravenosť na núdzové situácie ožiarения,
- ✓ monitorovanie radiačnej situácie a radiačnú monitorovaciu sieť,
- ✓ obmedzovanie ožiarения z pitnej vody a prírodnej minerálnej vody,
- ✓ povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pri zabezpečovaní radiačnej ochrany priestupky a iné správne delikty a sankcie na úseku radiačnej ochrany.

ZÁKON č. 87/2018 Z. z. O RADIAČNEJ OCHRANE

A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV

Návrh zákona obsahuje

- ✓ nový prístup k regulácii a kontrole používania rôznych druhov zdrojov ionizujúceho žiarenia a poskytovania služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany,
- ✓ odstupňovaný režim v závislosti od výšky možného rizika ožiarenia a zdravotnej ujmy pracovníkov alebo obyvateľov, ktorý daný zdroj žiarenia alebo vykonávaná služba predstavuje pri bežnej činnosti alebo pri vzniku radiačnej mimoriadnej situácie,
- ✓ vykonávanie uvedených činností a poskytovanie služieb dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany vzhľadom na výšku možného radiačného rizika sa rozdeľuje na činnosti, ktoré sú vyňaté spod pôsobnosti zákona, činnosti podliehajúce oznamovacej povinnosti, činnosti a služby podliehajúce povinnej registrácii a činnosti a služby vykonávané na základe povolenia.

Zároveň sa návrhom zákona upravujú požiadavky na odbornú spôsobilosť v oblasti radiačnej ochrany.

Návrh zákona upravuje limity ožiarenia pracovníkov, najmä limity dávky v očnej šošovke, čo by malo vylúčiť vznik chorôb z povolenia spôsobených ožiarením ionizujúcim žiarením.

Návrhom zákona sa definujú požiadavky na zabezpečenie fyzickej ochrany pri používaní rádioaktívnych žiaričov, ktoré majú zabrániť zneužitiu rádioaktívnych žiaričov na nelegálnu manipuláciu vrátane možnosti ich zneužitia na teroristické účely.

ZÁKON č. 87/2018 Z. z. O RADIAČNEJ OCHRANE

A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV

§ 2 Pojmy: a) až z) ... aa) až az) ... ba) až bv); ďalšie pojmy v texte jednotlivých paragrafov

§ 4 Orgány štátnej správy v oblasti radiačnej ochrany (ďalej len „orgán radiačnej ochrany“)

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky

Regionálne úrady verejného zdravotníctva v Slovenskej republike

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky

Slovenská informačná služba

§ 10 Informačné systémy

ZÁKON č. 87/2018 Z. z. O RADIAČNEJ OCHRANE

A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV

Novinky:

Limity ožiarenia pracovníka v kalendárnom roku sa nemenia okrem

- limitu ekvivalentnej dávky v očnej šošovke – 20 mSv
- 20 mSv/rok a 100 mSv/5 rokov

Kompetencia ministerstva dopravy pri preprave rádioaktívnych materiálov

Kategorizácia činností vedúcich k ožiareniu: na poskytovanie služby dôležitej z hľadiska radiačnej ochrany a na vykonávanie činnosti vedúcej k ožiareniu, ktorá nie je podľa § 24 oslobodená od oznamovacej povinnosti, s prihliadnutím na charakter, súvisiacu mieru možného ožiarenia pracovníkov alebo obyvateľstva a možné riziko vyplývajúce z predvídateľných porúch a odchýlok od bežnej prevádzky je potrebné - oznámenie podľa § 23, registrácia podľa § 25 alebo povolenie podľa § 28 a 29

Na usmerňovanie rádioaktívnych žiaričov a zaistenia ich bezpečnosti sa rádioaktívne žiariče podľa ich aktivity zaraďujú do 1. kategórie až 5. kategórie – zaistenie bezpečnosti rádioaktívneho žiariča

Činnosti – odborný zástupca; Služby – odborný garant

Expert na radiačnú ochranu

Uvoľňovacie úrovne – zmeny hodnôt pre rádionuklidy, určitá závislosť na objeme a ďalšie

Vyhláška MZ SR č. 99/2018 Z. z. o zabezpečení radiačnej ochrany (podľa § 162 ods. 1 zákona)

Návrhom vyhlášky sa ustanovujú podrobnosti

- ✓ o zabezpečení radiačnej ochrany obyvateľov, pracovníkov a okolia pri práci so zdrojom ionizujúceho žiarenia na dočasnom pracovisku,
- ✓ kritériá zabezpečenia radiačnej ochrany pri vykonávaní činnosti vedúcej k ožiareniu na pracovisku s generátormi ionizujúceho žiarenia, uzavretými žiaričmi, s otvorenými žiaričmi,
- ✓ podrobnosti o bezpečnom ukončení vykonávania činnosti vedúcej k ožiareniu na pracovisku so zdrojom ionizujúceho žiarenia,
- ✓ podrobnosti o zaistení bezpečnosti zdrojov,
- ✓ kritériá bezpečného skladovania uzavretých a otvorených žiaričov na pracovisku z hľadiska radiačnej ochrany.

Podrobnosti na zabezpečenie radiačnej ochrany boli upravené nariadením vlády Slovenskej republiky č. 345/2006 Z. z. o základných bezpečnostných požiadavkách na ochranu zdravia pracovníkov a obyvateľov pred ionizujúcim žiarením.

**Vyhláška MZ SR č. 99/2018 Z. z. o zabezpečení radiačnej ochrany
(podľa § 162 ods. 1 zákona)**

Návrhom vyhlášky sa ďalej ustanovujú podrobnosti

- ✓ druhy monitorovacích úrovní na hodnotenie výsledkov monitorovania výpustí a okolia pracoviska, pravidlá pre ich stanovenie a všeobecné postupy pre prípad ich prekročenia,
- ✓ podrobnosti o zhromažďovaní, zbere, triedení, spracovaní a skladovaní inštitucionálnych rádioaktívnych odpadov, ich evidencii, sprievodnom liste inštitucionálneho rádioaktívneho odpadu,
- ✓ podrobnosti o pripravenosti na núdzovú situáciu,
- ✓ kritériá na prijímanie ochranných opatrení v existujúcej situácii ožiarenia alebo núdzovej situácii ožiarenia.

Vyhláška MZ SR č. 101/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zabezpečení radiačnej ochrany pri vykonávaní lekárskeho ožiarenia

(podľa § 162 ods. 2 zákona)

Cieľom vyhlášky je zosúladienie právnych predpisov Slovenskej republiky v radiačnej ochrane pri vykonávaní lekárskeho ožiarenia s ustanoveniami smernice Rady 2013/59/Euratom zo 6. decembra 2013, ktorou sa stanovujú základné bezpečnostné normy ochrany pred nebezpečenstvami vznikajúcimi v dôsledku ionizujúceho žiarenia v oblasti lekárskeho ožiarenia.

Vyhláška nahradí nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 340/2006 Z. z. o ochrane zdravia osôb pred nepriaznivými účinkami ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení

a niektoré časti vyhlášky MZ SR č. 545/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na zabezpečenie radiačnej ochrany pri činnostiach vedúcich k ožiareniu a činnostiach dôležitých z hľadiska radiačnej ochrany.

Vyhláška MZ SR č. 101/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zabezpečení radiačnej ochrany pri vykonávaní lekárskeho ožiarenia

(podľa § 162 ods. 2 zákona)

Návrh vyhlášky ustanovuje

- ✓ kritériá na výstavbu a vybavenie pracovísk, na ktorých sa vykonáva lekárske ožiarenie,
- ✓ podrobnosti na zabezpečenie radiačnej ochrany pri prevádzke pracovísk, na ktorých sa vykonáva lekárske ožiarenie,
- ✓ kritériá pre program zabezpečenia radiačnej ochrany,
- ✓ rozsah preberacích skúšok, skúšok dlhodobej stability a skúšok prevádzkovej stálosti zariadení používaných na lekárske ožiarenie,
- ✓ kritériá a najvyššie prípustné odchýlky kontrolovaných parametrov, zásahové úrovne pre vyradenie zariadení z používania a minimálnu frekvenciu vykonávania skúšok prevádzkovej stálosti,
- ✓ podrobnosti o zabezpečení radiačnej ochrany pri prepúšťaní pacientov s aplikovanými rádioaktívnymi látkami, vrátane spôsobu a rozsahu informovania pacientov,
- ✓ rozsah vedenia záznamov o dávkach pacientov pri lekárskom ožiarení,
- ✓ klasifikáciu neplánovaného lekárskeho ožiarenia a postup pri zistení neplánovaného lekárskeho ožiarenia.

Vyhláška MZ SR č. 96/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o činnosti radiačnej monitorovacej siete

(podľa § 162 ods. 3 zákona)

Účelom návrhu vyhlášky je upraviť

- ✓ podrobnosti v oblasti monitorovania radiačnej situácie v životnom prostredí na území Slovenskej republiky a spôsobe prenosu dát na účely hodnotenia a usmerňovania ožiarenia obyvateľstva.

Návrhom vyhlášky sa ustanovujú

- ✓ podrobnosti o činnosti ústredia radiačnej monitorovacej siete,
- ✓ podrobnosti o činnosti orgánov, v ktorých sú zriadené stále zložky radiačnej monitorovacej siete a pohotovostné zložky radiačnej monitorovacej siete,
- ✓ podrobnosti o monitorovaní radiačnej situácie v životnom prostredí v normálnej radiačnej situácie a v núdzovej situácie, podrobnosti na výber monitorovacieho miesta, monitorovaných položkách, meracích a odberových zariadeniach a meraní a vyhodnocovaní fyzikálnych veličín, podrobnosti o laboratóriách a porovnávacie merania,
- ✓ podrobnosti o systéme prenosu dát z monitorovania a informačný systém.

Činnosť radiačnej monitorovacej siete bola upravená vyhláškou Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 524/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o radiačnej monitorovacej sieti, ktorá bola po nadobudnutí účinnosti navrhovaného zákona zrušená.

Vyhláška MZ SR č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia

(podľa § 162 ods. 4 zákona)

Cieľom návrhu vyhlášky je upraviť podrobnosti o zabezpečení radiačnej ochrany pri práci v prostredí s prírodnými zdrojmi ionizujúceho žiarenia.

- ✓ upravuje zaradenie pracoviska umiestneného v podzemnom podlaží alebo prvom nadzemnom podlaží budov medzi pracoviská s možným zvýšeným ožiarením pracovníkov radónom,
- ✓ upravuje podrobnosti o stanovení objemovej aktivity radónu vo vnútornom ovzduší pracoviska, podrobnosti o metódach optimalizácie radiačnej ochrany vo vnútornom ovzduší bytovej budovy a pracoviska,
- ✓ podrobnosti o kritériách na metódy stanovenia objemovej aktivity radónu a objemovej aktivity rádionuklidov, ktoré vznikajú premenou radónu vo vnútornom ovzduší bytovej budovy a vo vnútornom ovzduší pracovísk,
- ✓ podrobnosti o stanovení rádiologických ukazovateľov v stavebnom materiáli.

NARP – Národný akčný radónový plán Slovenskej republiky

Obmedzovanie ožiarenia z prírodných zdrojov upravená vo vyhláške MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia, ktorá bude po nadobudnutí účinnosti navrhovaného zákona zrušená.

**Vyhláška MZ SR č. 100/2018 Z. z. o obmedzovaní ožiarenia obyvateľov
z pitnej vody, z prírodnej minerálnej vody a z pramenitej vody
(podľa § 162 ods. 5 zákona)**

Cieľom vyhlášky je zosúladiť právnych predpisov v oblasti rádioaktívnych látok v pitnej vode.

Návrhom vyhlášky sa ustanovujú podrobnosti o

- ✓ kontrole kvality vody určenej na ľudskú spotrebu, o stanovení rádiologických ukazovateľov kvality pitnej vody, prírodnej minerálnej vody, pramenitej vody a vody vhodnej na prípravu stravy pre dojčatá,
- ✓ nápravných opatreniach po prekročení indikačnej hodnoty kvality pitnej vody, prírodnej minerálnej vody, pramenitej vody a vody vhodnej na prípravu stravy pre dojčatá,
- ✓ kritériách kvality pitnej vody, prírodnej minerálnej vody, pramenitej vody a vody vhodnej na prípravu stravy pre dojčatá,
- ✓ určovaní monitorovacích miest pitnej vody.

Novela vyhlášky MZ SR č. 247/2017 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou

Opatrenie MZ SR č. 102/2018 Z. z., ktorým sa ustanovujú diagnostické referenčné úrovne pre lekárske ožiarenie na základe ustanovenia § 9a ods. 2 zákona č. 578/2004 Z. z. v znení zákona č. 87/2018 Z. z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 340/2006 Z. z. o ochrane zdravia osôb pred nepriaznivými účinkami ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 85/2007 Z. z. sa návrhom zákona o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov ruší, preto je potrebné vydať opatrenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovujú hodnoty diagnostických referenčných úrovní pre lekárske ožiarenie.

Predmetom predkladaného materiálu je ustanoviť hodnoty dávky žiarenia pri lekárskom ožiarení v diagnostickej radiológii, v intervenčnej radiológii a hodnoty aktivity radioaktívnej látky aplikovanej v nukleárnej medicíne na dodržiavanie diagnostických referenčných úrovní v systéme kvality podľa § 9a ods. 1 zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 87/2018 Z. z.

ĎAKUJEM ZA POZORNOST

Integrácia Európskych a národných výskumných programov v oblasti radiačnej ochrany

Projekt CONCERT

- **CONCERT: European Joint Programme for the Integration of Radiation Protection Research**
- **Cieľ projektu** – prispieť k udržateľnej integrácii Európskych a národných výskumných programov v oblasti radiačnej ochrany
- Prepojiť Európske výskumné komunity za účelom šírenia vedomosti v oblasti radiačnej ochrany
- **Výskumné platformy** (MELODI, ALLIANCE, NERIS, EURADOS, EURAMED a SSH) **udržiavajú a aktualizujú ich strategické programy výskumu** (SRA) koordinovaným spôsobom a pripravujú každoročné vyjadrenie ohľadne súčasných potrieb výskumu pre spoločnú prípravu programov
- Platformy **pripravujú dlhodobé „roadmaps“ (spoločné plány)** a **určujú krátkodobé priority výskumu v im zodpovedajúcich oblastiach a preskúmajú spoločné záujmy o multidisciplinárny výskum**
- Programovým vlastníkom projektu CONCERT na Slovensku je ÚJD SR a ÚVZ SR
- Programovým manažérom projektu CONCERT na Slovensku s mandátom od ÚJD SR a ÚVZ SR je VUJE

Výstup D3.4

ako prípravný dokument pre spoločný plán (Joint Roadmap)

- Link: http://www.concert-h2020.eu/-/media/Files/Concert/News/Lists/Deliverables/Attachments/47_D23_CONCERT_D3_4_First-Joint-Roadmap_04012018_approved.pdf
- Vypracovaný na základe maticovej štruktúry scenárov expozície verzus identifikovaný kontext expozície
- je navrhnutý prvý súbor spoločných výziev výskumu

Prečo potrebujeme spoločné plány pre výskum radiačnej ochrany?

- Určiť **spoločné** potreby výskumu a spojených s tým zdrojov s dlhodobým výhľadom
- Umožniť **plánovanie výskumu s dlhodobým výhľadom, po dohode jednotlivých krajín a platforiem**
- Diskutovať s **predstaviteľmi jednotlivých krajín** a Európskou komisiou výskum a potreby zdrojov
- **Cieľ: zapojiť Európsku komisiu do dohodnutého spoločného plánu výskumu, podporovaného jednotlivými krajinami a doplneného primeraným financovaním (s dlhodobým plánovaním výziev)**

Témy na diskusiu ako základ národných diskusií k vývoju spoločného plánu výskumu

- V rámci skupín scenárov (uvedené na nasledujúcej prierevitke):
  - Definovať konkrétne scenáre expozície v záujme jednotlivých krajín alebo v záujme zodpovedných inštitúcií, úradov a výskumných organizácií vo všeobecnosti
- Zoznam výziev (uvedený na ďalšej prierevitke)
  - Záujem zodpovedných inštitúcií, úradov, výskumných organizácií o rôzne výzvy
  - Iné výzvy alebo čiastkové výzvy?
- Ako vyvinúť reálny plán výskumu:
  - Pokúsiť sa odhadnúť náklady (5 – 10 rokov) spojené s niektorým **cieľom výskumu** (napr.: formulácia cieľov ako niektorých odporúčaní radiačnej ochrany)
  - pohľad zodpovedných inštitúcií, úradov a výskumných organizácií na **plánovanie**
- Akí iní stakeholderi majú byť zapojení do týchto diskusií?
- Zámer: mať odozvu do konca mája 2018 na tieto otázky

Skupiny scenárov ako základ na určenie špecifických scenárov záujmu na národnej úrovni

1. Ožiarenie pacientov vo vzťahu k medicínskemu využitiu žiarenia vrátane použitia rádiofarmák
2. Ožiarenie obyvateľstva a životného prostredia ako dôsledok priemyselného využitia ionizujúceho žiarenia a použitie NORM v podmienkach normálnej prevádzky
3. Ožiarenie pracovníkov v podmienkach normálnej prevádzky
4. Ožiarenie obyvateľstva a životného prostredia s ohľadom na dedičstvo
5. Ožiarenie obyvateľstva a životného prostredia vo vzťahu k prírodnému radiačnému žiareniu
6. Ožiarenie obyvateľstva, pracovníkov a životného prostredia po závažnej jadrovej alebo radiačnej havárii alebo mimoriadnej udalosti vrátane dlhodobých následkov
7. Radiačná ochrana obyvateľstva, pracovníkov a životného prostredia ako dôsledok zneužitia jadrového alebo radiačného útoku vrátane dlhodobých následkov

Spoločné výzvy výskumu ako základ na diskusiu na národnej úrovni

- A. Pochopenie zdravotných účinkov na človeka v dôsledku radiácie
- B. Zdokonalenie konceptu efektívnych dávok a iných veličín
- C. Štúdium biologických a ekologických účinkov na biotu
- D. Optimalizovaná radiačná ochrana pri využití ionizujúceho žiarenia v medicíne
- E. Zdokonalenie radiačnej ochrany pracovníkov
- F. Integrácia a optimalizácia hodnotenia vplyvu žiarenia na životné prostredie a iných stresorov
- G. Optimalizácia havarijnej pripravenosti, odozvy a obnovy
- H. Zvýšenie integrácie radiačnej ochrany so spoločnosťou

Diskusia výziev spoločného plánu výskumu na národnej úrovni

- Plánovaný národný informačný deň s diskusiou k otázkam:
  - Záujem zodpovedných inštitúcií, úradov, výskumných organizácií o rôzne výzvy
  - Iné výzvy alebo čiastkové výzvy?
  - Odhadnúť náklady (5 – 10 rokov) spojené s niektorým cieľom výskumu
  - pohľad zodpovedných inštitúcií, úradov a výskumných organizácií na plánovanie
- Dátum: 15. mája 2018 (alebo 16. mája 2018)
- Miesto konania: Centrum vedecko-technických informácií SR, Lamačská cesta 8/A, Bratislave
- Organizuje: CVTI SR - Národný kontaktný bod HORIZON2020 a EURATOM na Slovensku (Natasa Hurtová) v spolupráci s VUJE - Programový manažér projektu CONCERT na Slovensku (Tatiana Dúranová)
- Viac informácií k projektu CONCERT na <http://www.concert-h2020.eu/en>